

CRÒNICA

Fundació Germà Colón Domènech (cursos 2008 i 2009). – La Fundació Germà Colón Domènech ha continuat durant aquests dos darrers anys la tasca de promoció, coneixement i recerca en tots els camps que li són propis, és a dir, aquells relacionats o relacionables amb la Filologia Romànica. Com és lògic també, durant aquest període ha prestat atenció especial a la commemoració del vuitè centenari del naixement de Jaume I. Per aquest motiu, s’hi van organitzar seminaris, cicles de conferències, cursos d’estiu, etc., al voltant de la figura del rei i de la seua projecció. Així, durant el dies 16-17 d’abril de 2008 se celebrà el seminari *La Corona d’Aragó a l’època de Jaume I*, sobre la situació històrica dels territoris que formaren la Corona d’Aragó en aquell temps, un moment culminant en molts processos històrics, tant de creixement econòmic com de maduració institucional. De fet, com es va demostrar al llarg del seminari, la figura del monarca conquistador, mitificada aviat per les grans cròniques medievals, havia estat percebuda de manera molt diferent als diversos dominis de la Corona: mistificacions i visions interessades han construït històricament tradicions historiogràfiques diverses. Calia, doncs, oferir-hi un conjunt d’estats de la qüestió per part d’una nòmina d’especialistes de prestigi reconegut: Juan F. Utrilla (Universidad de Zaragoza), Joan Busqueta (Universitat de Lleida), Pau Cateura (Universitat de les Illes Balears), Josep Torró i Antoni Furió (Universitat de València) i Carles Rabassa (Universitat Jaume I).

El curs d’estiu que habitualment organitza la Fundació des del seu naixement va estar dedicat en aquesta ocasió a aspectes més culturals del regnat i de la persona de Jaume I. El títol ho diu gairebé tot: *Jaume I: Un rei i una època, una societat i una cultura*. Durant els dies 9-11 de juliol de 2008 es parlà, a Benicàssim, del *Libre dels fets*, gràcies a les intervencions de Germà Colón, Josep Maria Pujol, Stefano M. Cingolani, Llúcia Martín; i de la literatura i de la cultura de l’època, amb les intervencions de X. Aviñoa, J. Cabestany, J. Santanach. A més a més, V. Gràcia Edo descriví l’organització legal de les noves terres conquistades pel rei, i A. Rubio Vela, en una intervenció molt documentada, oferí a l’auditori mostres de com i de quina manera es difongué la figura de Jaume I en la València dels segles XIV i XV.

Tant les intervencions dels ponents del seminari com les del curs d’estiu poden ser llegides ara en el llibre *El rei Jaume I: fets, actes i paraules*, coeditat per Publicacions de l’Abadía de Montserrat i per la Fundació Germà Colón.

La Fundació tancà el cicle d’activitats dedicades a la commemoració jaumina els dies 19-21 de novembre, amb un col·loqui sobre la llengua catalana en el segle XIII, un període particularment interessant per a l’estudi del contacte i del conflicte de llengües. Hi intervingueren els professors Germà Colón, C. Barceló, L. Gimeno Betí, J. Bruguera, J. Corbera, J. Martí i Castell, E. Casanova i A. Ferrando. Els interessats en el tema aviat podran llegir les conferències en un bell volum editat per la Universitat Jaume I.

Absolutament diferent ha estat el plantejament de temes per a les activitats de 2009, començant pel curs d’estiu *Viatjar amb les llengües, conèixer els parlants*, centrat en l’estudi de la variació lingüística. Hi cal destacar la varietat d’enfocaments i l’alt nivell de les sessions, afavorit sens

dubte pel prestigi dels conferenciants i dels temes: Xulio Sousa (Universidade de Santiago de Compostela), «El estudio de la variación espacial de las lenguas: persona, lugar y palabra»; Maria Pilar Perea (Universitat de Barcelona), «Noves tècniques de representació de dades dialectals»; Hiroto Ueda (Universitat de Tòquio), «Métodos de tratamiento informatizado de datos lingüísticos hispánicos»; Hans Goebel (Universität Salzburg), «Presentació de les dues parts del projecte geolingüístic de l'*Atlante linguistico della Ladinia dolomitica e dei dialetti limitrofi* (ALD-I [1998], ALD-II [en curs d'elaboració])»; Inés Fernández-Ordóñez (Universidad Autónoma de Madrid – R.A.E.), «El estudio de la variación gramatical en el Corpus Oral y Sonoro del Español Rural»; Michèle Olivieri (Université de Nice), «Le Thesaurus Occitan: une base de données dialectales multimédias»; Ramón de Andrés (Universidad de Oviedo), «Realitat lingüística i sociolingüística de l'asturià avui»; Pilar García Mouton (CSIC), «El lenguaje de las mujeres en Castilla-La Mancha»; i Joan Veny (Universitat de Barcelona – I.E.C.), «*Petit Atlas Lingüístic del Domini Català*: de l'atles descriptiu a l'atles interpretatiu».

Finalment, durant el 17-18 de novembre de 2009 se celebraren unes jornades sobre el Noucentisme i les lletres espanyoles contemporànies, amb la participació de Jordi Castellanos (UAB, IEC) i Adolfo Sotelo (UB).

Com dèiem ja en la ressenya de les primeres activitats de la Fundació Germà Colón (any 2003), també amb l'alternança entre activitats de coneixement o promoció i d'aprofundiment o recerca —ambdós objectius prioritaris de l'entitat— ha transcorregut la major part dels cursos 2008 i 2009.

Tomàs MARTÍNEZ ROMERO
Universitat Jaume I
Institut d'Estudis Catalans